

مقدمه

امروزه توسعه خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های عمومی بیش از هر زمان دیگری به فناوری اطلاعات وابسته است. از یک‌سو، فرایندهای جاری و روزمره کتابخانه‌ها از قالب سنتی و کهنه خود خارج شده و در ساختاری نرم‌افزاری قرار گرفته است تا در خدمت کتابخانه‌ها، کتابداران و مراجعان به کتابخانه‌ها قرار گیرد و از سوی دیگر، ارائه خدمات نوین به خارج از فضای محدود چهاردیواری کتابخانه، بدون کمک و بهره‌گیری از فناوری اطلاعات ناممکن به نظر می‌رسد. بر این اساس، نرم‌افزارهای تخصصی کتابداری، بازوی اصلی و اجرایی کتابداران در کتابخانه‌ها تلقی می‌شوند. به‌منظور رفع نیازهای بالقوه و بالفعل کتابخانه‌های عمومی و همچنین بهره‌برداری مطلوب و اثربخش از ظرفیت‌های کلان مجموعه گسترده کتابخانه‌های عمومی در راستای ترویج امر مقدس مطالعه و خواندن در جامعه، نرم‌افزار یکپارچه مدیریت کتابخانه‌ای سامان، با همکاری مشترک «معاونت توسعه کتابخانه‌ها و کتاب‌خوانی» و «معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات» تولید و از ابتدای سال ۱۳۹۱ در کتابخانه‌های عمومی پیاده‌سازی شده است.

در حال حاضر بیش از ۲۲۰۰ کتابخانه از تمامی استان‌ها به این سامانه یکپارچه متصل شده‌اند و کلیه امور جاری کتابخانه را با استفاده از امکانات و قابلیت‌های جدید و به‌روزرسانی شده در نرم‌افزار به انجام می‌رسانند. با استفاده از سامان، می‌توان هر کتابخانه‌ای را در هر نقطه از کشور که دسترسی به اتصال اینترنتی مناسب دارد، در کوتاه‌ترین زمان به نرم‌افزاری جامع و درعین‌حال متناسب با نیازهای یک کتابخانه عمومی و اعضاء آن

مجهز کرد. این سامانه، به‌عنوان شبکه جامع کتابخانه‌های عمومی کشور، امکان امانت، عضویت و جستجو در کلیه کتابخانه‌های متصل به شبکه را برای کاربران خود به سهولت فراهم کرده است. برخی از مزایای مهم سامانه به شرح زیر است:

- امکان اتصال کتابخانه‌های جدید به سامانه در کوتاه‌ترین زمان؛
- امکان جستجو در منابع کلیه کتابخانه‌های عمومی متصل به سامان؛
- امکان مدیریت کلیه امور کتابخانه‌ای (ثبت‌نام عضو، امانت، بازگشت، تمدید، رف‌خوانی، چاپ برچسب‌های عطف و بارکد، ثبت نسخه، ورود اطلاعات، ...) به‌صورت کاملاً تحت وب و در بستر مرورگر؛
- امکان گزارش‌گیری لحظه‌ای از کلیه عملکردهای کتابخانه‌ها در سطوح مختلف کتابخانه‌ای، شهرستانی، استانی و کشوری
- امکان ارسال درخواست ثبت‌نام، ارسال درخواست تمدید و رزرو کتاب توسط اعضاء خارج از محیط کتابخانه و از طریق اینترنت؛

با توجه به درخواست‌های مکرر مبنی بر وجود نسخه چاپی از این راهنما در کتابخانه به منظور مراجعه و مطالعه کتابداران و ضرورت در دسترس بودن آن در کتابخانه‌های عمومی به عنوان مرجعی برای پشتیبانی و آموزش سامانه مدیریت، راهنمای حاضر در اداره کل امور کتابخانه‌ها، تهیه و تدوین شده است. امید است محتوا و راهنماهای ارائه‌شده در این کتاب، برای کلیه همکاران محترم در سراسر کشور مفید واقع شود. به‌منظور

بهره‌گیری مطلوب از این راهنما، موارد زیر توصیه می‌شود:

- سعی شده همه بخش‌های سامانه که در اختیار کتابدار و مسئول کتابخانه قرار گرفته، تحت پوشش این راهنما قرار گیرد. بر این اساس، با مروری بر فهرست مندرجات، اطلاعات موردنیاز خود را که به هر بخش از سامانه مربوط می‌شود دنبال کنید؛
  - مواردی که ضروری است نسبت به آن‌ها دقت و توجه بیشتری شود، با علامت **!** مشخص شده‌اند.
  - در انتهای کتاب، بخش «نکات مهم و کاربردی» با هدف تفکیک مسائلی که کتابداران به صورت روزانه در سامان با آن مواجه می‌شوند گنجانده شده است.
- پشتیبانی، رفع اشکالات و پاسخگویی به سؤالات کتابداران محترم، اولویت اول اداره سامانه مدیریت است. در صورتی که در خلال کار با سامانه مدیریت به مشکلی دچار شده‌اید که راه‌حل رفع آن در این کتاب ارائه نشده است یا در خصوص محتوای ارائه شده در این کتاب با ابهامی مواجه هستید، با اداره سامانه مدیریت تماس بگیرید. هرگونه نظر، انتقاد، پیشنهاد و مشکل خود را می‌توانید به شکل‌های زیر در میان بگذارید:
- به طور مستقیم با شماره تلفن‌های پشتیبانی سامانه مدیریت (۰۲۱۸۸۹۵۱۴۹۹، داخلی ۲۶۳) تماس بگیرید.
  - از طریق نشانی پست الکترونیکی اداره سامانه مدیریت (payam.soal@gmail.com) مکاتبه نمایید.
  - با استفاده از فرم تعاملی موجود در بخش «تماس با ما» در وبسایت سامانه مدیریت، سؤال خود را مطرح کنید.

نام و نام خانوادگی:	<input type="text"/>	*
نام کتابخانه:	<input type="text"/>	*
ایمیل ارسال کننده:	<input type="text"/>	*
شماره تلفن:	<input type="text"/>	*
وضعیت کاربر:	<input type="text" value="کتابدار"/>	*
موضوع سوال:	<input type="text" value="مشکل در خدمات و بخشهای سامانه"/>	*
پیام:	<input type="text"/>	

فرم تماس با ما در سامانه مدیریت